

Utbildningsinspektion i Långseruds och Nysäters skolor

Förskoleklass

Grundskola årskurserna 1–6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i Säffle kommun och besökt Långseruds och Nysäters skolor den 4 och 5 september 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot tre huvudområden: **Kunskaper, Normer och värden** samt **Ledning och kvalitetsarbete**. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida. (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna ska redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästkommande inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Långseruds och Nysäters skolor, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I skolorna intervjuades rektorn, lärare, personal med ansvar för elevhälsan, elever och föräldrar. Inspektörerna besökte även lektioner i de båda skolorna. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i rektorsområdet utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av Långseruds och Nysäters skolor

Långseruds skola	Antal elever
Förskoleklass	13
Grundskola	35

Nysäters skola	Antal elever
Förskoleklass	11
Grundskola	63

Långseruds och Nysäters skolor är belägna 1,5 - 2 mil utanför centrala Säffle och värnas starkt av befolkningen i respektive skolas upptagningsområden. De flesta elever har skolskjuts till sin skola och nära nog samtliga elever har svenska som modersmål. I skolorna är förskoleklassen och fritidshemmen lokalintegrerade och personalen arbetar tillsammans i samma arbetslag. Vid Nysäters skola bildar förskoleklassen och årskurserna 1 och 2 en barnskola. Denna ligger något mer än hundra meter från den byggnad där övriga årskurser är lokaliserade. Båda skolorna har skolgårdar med stora möjligheter till lek och spel. Långseruds skola har dessutom en fin skolträdgård som också används i undervisningen. Skolornas gemensamma rektor ansvarar även för fritidshemsverksamheten vid Tingvallaskolan och besöker skolorna en till två dagar i veckan. Rektorn har en bred yrkeserfarenhet och en pedagogisk bakgrund som förskollärare. Han har ansvarat för skolorna sedan 2003 och har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Skolorna tillhör Tegnérers verksamhetsområde.

Helhetsbedömning

Långseruds och Nysäters skolor är två välkomnande skolor som såväl elever som personal är stolta över.

Lärarna vid Långseruds skola har lång erfarenhet av att arbeta vid skolan och har skapat en miljö av trygghet och stabilitet. Lärarna har ett stort intresse för idrott, natur samt allmänbildande kunskaper och skolan har utmärkt sig genom att vinna ”Vi i femman” och olika idrottstävlingar. Skolan har också byggt upp ett stort kontaktnät med bl.a. vänorter i samtliga nordiska länder.

Lärarna vid Nysäters skola är relativt nya vid skolan efter att ett generationsskifte har skett. Lärarlaget håller på att skapa sina samarbetsformer och det finns hos vissa lärare en oro över att inte få vara kvar vid skolan. Även Nysäters skola kännetecknas av trygga och öppna elever. Båda skolorna känner en oro inför framtiden då storleken på skolorna gör att de eventuellt kan komma att slås samman eller läggas ner.

Eleverna vid Nysäters skola och flickorna vid Långseruds skola har under perioden 2004 – 2007 nära nog samtliga, enligt de nationella proven, nått de nationella målen i årskurs fem i engelska, matematik och svenska. En tredjedel av de 19 pojkar vid Långseruds skola som har genomfört de nationella proven under tidsperioden, har inte nått målen i svenska och matematik. Skolorna redovisar dock ingen egen bedömning av elevernas resultat i dessa ämnen och heller inga resultat i övriga ämnen, vilket inspektörerna bedömer som en brist.

Vid varje skola ska det enligt grundskoleförordningen finnas en arbetsplan. I denna ska skolan redovisa hur man planerar att arbeta för att nå de fastställda målen för utbildningen. Rektor beslutar om arbetsplanen och den ska utarbetas under med-

verkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare. Planen ska kontinuerligt följas upp och utvärderas. Vid Långseruds och Nysäters skolor finns en gemensam verksamhetsplan för perioden 2006 – 2010. Planen innehåller Säffle kommuns vision, Barn- och utbildningsnämndens verksamhetsidé samt långsiktiga och kortsiktiga mål för skolorna. Målen anges i korta punktsatser. Under rubriken syfte anges att ”Långseruds och Nysäters skolor i samverkan med hemmen ska genomföra tillsyn, omsorg och lärande för barn och unga så att målen enligt gällande läroplaner och styrdokument uppnås”. Planen avslutas med en handlingsplan där i huvudsak tider för olika samtal och möten anges. Inspektörerna bedömer att denna verksamhetsplan inte uppfyller de krav som lagen ställer på en arbetsplan då den inte anger hur skolan ska arbeta för att uppnå de mål som de nationella styrdokumenterna anger.

Då skolorna saknar arbetsplan försvåras möjligheterna till strukturerade utvecklingsarbeten mot styrdokumentens mål vilket också medför att skolornas kvalitets-säkringsarbete blir otydligt och svårförståeligt. Skolorna saknar en kvalitetsredovisning enligt förordningens krav och skolorna genomför heller inget strukturerat kvalitetsarbete.

Eftersom skolorna saknar arbetsplan och kvalitetsarbetet inte motsvarar förordningens krav, begränsas skolornas möjligheter att, på ett målmedvetet sätt, pröva och utvärdera olika arbetssätt för att nå utbildningens mål och att föra pedagogiska diskussioner kring läroplanens och kursplanernas uppnående- och strävansmål. Inspektörerna bedömer att dessa mål inte är tydliggjorda för elever och föräldrar. Detta medför också att eleverna och deras föräldrar inte ges möjlighet att ha det inflytande på undervisningen som de enligt styrdokumenterna har rätt till.

Den undervisning som inspektörerna besöker är till stora delar läromedelsstyrd, vilket innebär att det är vanligt att eleverna arbetar i olika läromedel och då i synnerhet i arbetsböcker. Oftast arbetar alla elever med samma böcker varför undervisningen upplevs innehålla små inslag av individualisering. Inspektörerna får uppfattningen att eleverna mycket lite använder sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem eller att reflektera över erfarenheter och kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Skolorna genomför ingen strukturerad uppföljning av elevernas kunskapsresultat, varför eleverna och deras föräldrar är helt beroende av huruvida elevens lärare genomför en sådan uppföljning eller ej. Utan en strukturerad uppföljning av elevernas resultat blir det nära nog omöjligt att utvärdera skolornas arbete.

Skolorna arbetar medvetet med att utveckla elevernas känsla för samhörighet och ansvar för varandra och miljön och det finns en stark känsla av samhörighet, solidaritet och ansvar för varandra. Skolorna uppmärksammar och åtgärdar de få händelser av trakasserier som kan förekomma på skolorna

Ordningsregler finns och såväl elever som föräldrar har deltagit i arbetet med att upprätta dessa regler.

Skolorna har inte upprättat likabehandlingsplaner. Det finns dock en centralt upprättad plan. Denna är inte allmänt känd bland elever och föräldrar. Då planen inte

4 (15)

är upprättad för den enskilda skolan med dess speciella förutsättningar som underlag, bedömer inspektörerna att den inte uppfyller lagens krav.

Brister som måste åtgärdas

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolorna gör inte någon systematisk uppföljning och utvärdering av elevernas kunskapsutveckling i förhållande till de nationella målen i samtliga ämnen i årskurs 5 (4 kap. 1 § skollagen, 2 kap. 6 § grundskoleförordningen samt avsnitt 2.8 i läroplanen för obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet, Lpo 94).
- Skolornas arbetsplaner uppfyller inte förordningens krav (2 kap. 23 § grundskoleförordningen).
- Eleverna vid Långseruds skola får inte undervisning i hem- och konsumentkunskap och teknik före utgången av årskurs 5 så att eleverna ges möjlighet att nå målen i dessa ämnen i årskurs 5 (2 kap. 6 § grundskoleförordningen, förordningen om kursplaner för grundskolan och bilaga 3 till skollagen).
- Skolorna saknar kvalitetsredovisningar som uppfyller förordningens krav (3 § förordningen om kvalitetsredovisning i skolväsendet m.m.).

Områden som är i behov av förbättringsinsatser

Det finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolornas kvalitetsarbete måste förbättras.
- Skolorna bör bättre anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov.
- Elevernas möjligheter till inflytande över utbildningen bör öka på båda skolorna.
- Skolorna bör utveckla sina arbetsformer.
- Långseruds skola bör analysera och utvärdera varför så många pojkar inte når målen i årskurs 5 i matematik och svenska.
- Skolorna bör säkerställa att samtliga elever och deras föräldrar får tillgång till ett allsidigt underlag för att kunna följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling.
- Elevernas och deras föräldrars kunskaper om målen för utbildningen bör öka på båda skolorna.
- Skolan bör utveckla strategier för att säkra tillgången till lärare med utbildning för den undervisning de ska bedriva.

Bedömningar

Nedan redovisas inspektionens bedömningar utifrån en fyrgradig kvalitetsskala enligt följande:

- *Mycket god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav *väl* uppfylls.
- *God* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav i *huvudsak* uppfylls.
- *Mindre god* kvalitet innebär att styrdokumentens mål och krav endast *delvis* uppfylls.
- *Ej godtagbar* kvalitet innebar en *avsevärd avvikelse* från styrdokumentens mål och krav.

1 KUNSKAPER

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev ska nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna ska nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om eleverna tillägnar sig goda kunskaper i förhållande till läroplanens och kursplanernas mål.

Kommentar:

Skolan ska ansvara för att eleverna inhämtar och utvecklar sådana kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem. Dessa ger också en grund för fortsatt utbildning.

Resultaten från de nationella proven i årskurs 5 under perioden 2004 - 2007 visar att nära nog alla elever vid Nysäters skola och flickorna vid Långseruds skola når målen för utbildningen i ämnena engelska, matematik och svenska. Pojkarna vid Långseruds skola når i betydligt lägre grad dessa mål. Av de 19 elever som genomförde proven under perioden nådde inte fyra pojkar målen i engelska, sju i matematik och sju i svenska.

1.2 Uppföljning av kunskapsresultaten

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om resultatet av skolans verksamhet följs upp kontinuerligt så att undervisningsmål och metoder ständigt kan prövas och utvecklas i förhållande till styrdokumentens krav,

6 (15)

- om lärarna använder resultaten från de nationella proven för att analysera och främja elevernas kunskapsutveckling samt
- om kunskapsresultaten följs upp i alla ämnen.

Bedömning av området Uppföljning av kunskapsresultaten:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att skolornas uppföljning av kunskapsresultaten är av mindre god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att elevernas kunskapsresultat inte analyseras och utvärderas och att skolorna inte följer upp resultaten i samtliga ämnen

Uppföljning av skolans verksamhet

Skolans verksamhet måste utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt provas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder provas och utvecklas.

Nationella prov genomförs i ämnena svenska, matematik och engelska. Resultaten från de nationella proven lämnas till rektor. Dessa ger dock inte upphov till en analys och utvärdering så att nya undervisningsmetoder provas och utvecklas. Skolorna saknar även en struktur för att följa upp resultaten i övriga ämnen. Uppföljningen görs i varierande grad av den enskilde läraren som underlag för den information som ges till elever och föräldrar.

Inspektörerna bedömer att skolorna måste följa upp elevernas resultat i samtliga ämnen i årskurs 5 samt analysera och utvärdera resultaten så att nya undervisningsmetoder kan provas och utvecklas. Inspektörerna bedömer också att Långseruds skola bör analysera och utvärdera varför så många pojkar inte når målen i årskurs 5 i framför allt matematik och svenska.

1.3 Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om lärarna utvärderar varje elevs kunskapsutveckling utifrån kursplanernas mål i samtliga ämnen,
- om kontinuerliga utvecklingssamtal, med stöd av den individuella utvecklingsplanen, genomförs samt att ett samtal förs om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas,

- om lärarna vid betygssättningen utnyttjar all tillgänglig information om elevens kunskaper i förhållande till kraven i kursplanerna,
- om betygskatalog förs på ett rättssäkert sätt samt
- om betyg sätts enligt författningarna krav.

Bedömning av området Bedömning, betygssättning och kommunikation av resultat:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att skolornas arbete inom detta område är av mindre god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att skolorna i olika grad brister i att informera elever och föräldrar så att de får möjlighet att följa upp och utvärdera varje enskild elevs kunskapsutveckling.

Utvecklingssamtal och individuella utvecklingsplaner

Läraren ska, enligt läroplanen, utifrån kursplanernas krav allsidigt utvärdera varje elevs kunskapsutveckling, muntligt och skriftligt och redovisa detta för eleven och hemmen samt informera rektorn.

Lärarna vid de båda skolorna genomför strukturerade utvecklingssamtal och upprättar då också individuella utvecklingsplaner, IUP, enligt en för kommunen gemensam mall. Som tidigare nämnts följer skolorna elevernas kunskapsutveckling i ämnen engelska, matematik och svenska. Lärarna vid Nysäters skola gör en något bredare uppföljning, men ingen av skolorna gör en allsidig och kvalitetssäkrad bedömning av elevernas kunskapsutveckling i samtliga ämnen. Detta betyder att eleven och dennes föräldrar är beroende av vilken lärare som eleven har om de får ett allsidigt underlag för en individuell utvecklingsplan som motsvarar förordningens krav eller ej.

Inspektörerna bedömer att skolan bör säkerställa att samtliga elever och deras föräldrar får tillgång till ett allsidigt underlag för att kunna följa upp och utvärdera elevernas kunskapsutveckling.

1.4 Genomförande av utbildningen

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om läroplanens och kursplanernas mål att sträva mot anger inriktningen för skolans verksamhet,
- om organisation och varierade arbetssätt ger utrymme för olika kunskapsformer,

8 (15)

- om eleverna ges möjlighet till inflytande och ansvarstagande över det egna lärandet,
- om undervisningen är allsidig och saklig,
- om alla som arbetar i skolan samverkar för att göra skolan till en god miljö för utveckling och lärande samt
- om skolan samverkar med arbetslivet och närsamhället.

Bedömning av området Genomförande av utbildningen:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning av hur skolorna genomför utbildningen är att detta sker på ett sätt som är av mindre god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att elevernas kunskaper om målen är begränsade vid de båda skolorna vilket medför att inflytandet över det egna lärandet inte kan bli ett naturligt inslag i undervisningen. Lärarna arbetar dock engagerat med att skapa en miljö där barnen trivs, känner sig trygga och blir respekterade. Eleverna känner trygghet och lär sig att ta hänsyn och visa respekt i samspel med andra

Utrymme för olika kunskapsformer

Enligt de nationella styrdokumentens ska skolan främja elevernas harmoniska utveckling. Detta ska åstadkommas genom en varierad och balanserad sammansättning av innehåll och arbetsformer. Gemensamma erfarenheter och den sociala och kulturella värld som skolan utgör skapar utrymme och förutsättningar för ett lärande och utveckling där olika kunskapsformer är delar av en helhet. Ett ömsesidigt möte mellan de pedagogiska synsätten i förskoleklass, skola och fritidshem kan berika elevernas utveckling och lärande.

Vid besök i undervisningen och vid elevsamtal framkommer att skolorna i huvudsak grundar sin undervisning på att alla elever gör samma uppgifter men med viss individualisering.

Inspektörerna bedömer att skolorna bör utveckla sina arbetsformer så att eleverna tränas mer i att använda sina kunskaper som redskap för att formulera och pröva antaganden och lösa problem eller att reflektera över erfarenheter samt kritiskt granska och värdera påståenden och förhållanden.

Inflytande och ansvarstagande

Skolan ska, enligt de nationella styrdokumentens, klargöra för elever och föräldrar vilka mål utbildningen har, vilka krav skolan ställer och vilka rättigheter och skyldigheter elever och deras vårdnadshavare har. Att den enskilda skolan är tydlig i fråga om mål, innehåll och arbetsformer är en förutsättning för elevers och vårdnadshavares rätt till inflytande och påverkan.

Vid samtal med elever och lärare framkommer att eleverna vid Långseruds skola inte känner till målen för de ämnen de studerar medan lärarna vid Nysäters skola försöker synliggöra målen för eleverna. Elevernas kunskaper om målen är dock begränsade på de båda skolorna. Detta medför att inflytandet över det egna lärandet inte kan bli ett naturligt inslag i undervisningen.

Inspektörerna bedömer dels att elevernas och föräldrarnas kunskaper om målen för utbildningen bör öka dels att elevernas möjligheter till inflytande över utbildningen bör öka.

1.5 Anpassning av verksamheten till elevernas behov

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om undervisningen anpassas till varje elevs förutsättningar och behov,
- om skolan uppmärksammar och hjälper elever i behov av särskilt stöd samt
- om åtgärdsprogram alltid upprättas vid särskilda stödsatser.

Bedömning av området Anpassning av verksamheten till elevernas behov:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att skolornas anpassning av verksamheten till elevernas behov är av god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att eleverna får det stöd som de har behov av. Undervisningen är dock mycket styrd av gemensamma uppgifter och studier i läroböcker och arbetsböcker.

Elever i behov av stöd

Undervisningen ska, enligt de nationella styrdokument, anpassas till varje elevs förutsättningar och behov. Den ska med utgångspunkt i elevernas bakgrund, tidigare erfarenheter, språk och kunskaper främja elevernas fortsatta lärande och kunskapsutveckling.

Skolan har ett särskilt ansvar för de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Därför kan undervisningen aldrig utformas lika för alla.

Lärarna på skolorna är måna om ett gott bemötande av eleverna vilket gör att de trivs på skolorna. Undervisningen är dock mycket styrd av gemensamma uppgifter och studier i läroböcker och arbetsböcker.

Vid samtal med lärare vid skolorna framkommer att de är väl medvetna om vilka elever som har svårigheter att nå målen i engelska, matematik och svenska och dessa elever får stöd. Då specialpedagog saknas ges detta stöd av de lärare som undervisar på skolan.

Ingen elev uppges vara i behov av modersmålsundervisning eller av studiehandledning på sitt modersmål.

Åtgärdsprogram upprättas för elever som är i behov av särskilt stöd.

Inspektörerna bedömer dock att skolorna bättre kan anpassa undervisningen efter elevernas förutsättningar och behov.

2 NORMER OCH VÄRDEN

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen ska utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna ska utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan ska sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna ska också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna ska kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- förekomsten av trakasserier eller annan kränkande behandling,
- om skolan/lärarna bedriver ett aktivt värdegrundsarbete,
- om skolan har ordningsregler som är utarbetade i samverkan med personal och elever samt
- om skolan har upprättat en likabehandlingsplan i enlighet med bestämmelserna och dess mål och åtgärder är synliga i det dagliga arbetet.

Bedömning av området Normer i studiemiljö och samvaro:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering:

Inspektörernas samlade bedömning är att skolornas arbete med normer och värden är av god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att skolorna arbetar medvetet med att utveckla elevernas känsla för samhörighet och ansvar för varandra och miljön och att det finns en stark känsla av samhörighet, solidaritet och ansvar för varandra på skolorna. De båda skolorna uppmärksammar och åtgärdar de få händelser av trakasserier och kränkningar som förekommer. Skolorna saknar dock en likabehandlingsplan som uppfyller lagens krav.

Likabehandling

Kommunen/huvudmannen är skyldig att bedriva ett målinriktat arbete för att främja barn och elevers lika rättigheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder och att förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling och se till att det upprättas en likabehandlingsplan i varje skola och förskola.

Skolorna har inte upprättat likabehandlingsplaner. Det finns en centralt upprättad plan. Denna är dock inte allmänt känd bland elever och föräldrar. Då planen inte är upprättad för den enskilda skolan med dess speciella förutsättningar som underlag bedömer inspektörerna att den inte uppfyller lagens krav (se kommunrapporten).

3 LEDNING OCH KVALITETSARBETE

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Rektors ansvar

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om rektor är förtrogen med det dagliga arbetet,
- om rektor som pedagogisk ledare tar det övergripande ansvaret för att verksamheten utvecklas i riktning mot de nationella målen samt
- om rektorn fattar beslut enligt bestämmelserna.

Bedömning av området Rektors ansvar:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörernas samlade bedömning inom området rektors ansvar är att detta är av mindre god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att skolorna saknar arbetsplaner som anger hur skolorna ämnar arbeta för att nå de nationella målen.

Rektor som pedagogisk ledare

Som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas på att nå de nationella målen.

Rektorn ansvarar för att en lokal arbetsplan upprättas samt för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och till målen i skol-

planen och den lokala arbetsplanen.

Vid skolorna finns verksamhetsplaner för perioden 2006 - 2010 med angivna kort-siktiga och långsiktiga mål. Planerna anger inte hur skolorna ämnar arbeta för genomförandet av de fastställda målen.

Inspektörerna bedömer att skolornas verksamhetsplaner inte uppfyller förordningens krav på en arbetsplan. Skolornas verksamhetsplaner ska benämnas arbetsplaner.

3.2 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolans pedagogiska personal har utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver,
- om skolans pedagogiska personal har nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen,
- om skolans pedagogiska personal får den kompetensutveckling som de behöver för att professionellt kunna utföra sina arbetsuppgifter samt
- om rektor genom utbildning och erfarenhet har förvärvat pedagogisk insikt.

Bedömning av området Personalens utveckling och kompetens:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
		X	

Motivering: Inspektörernas samlade bedömning inom detta område är att detta är av god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att skolorna har personal som har utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver. Personalen har dock inte tillräckliga kunskaper om läroplanens och kursplanernas strävansmål.

Personalens insikter i de författningar som styr

Kommuner och landsting ska se till att lärare, förskollärare och fritidspedagoger som undervisar har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för det offentliga skolväsendet, särskilt de föreskrifter som anger målen för utbildningen

I stort har personalen nödvändiga insikter i de föreskrifter som styr utbildningen, men inspektörerna bedömer att lärarna i allmänhet bör fördjupa sina kunskaper om läroplanens och kursplanernas strävansmål. (Se vidare kommunrapporten).

3.3 Tillgång till utbildning

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan tar emot elever enligt bestämmelserna,
- om varje elev erbjuds det garanterade antalet undervisningstimmar och om den erbjudna undervisningstiden kan redovisas,

- om skolan erbjuder eleverna valmöjligheter i enlighet med författningarna,
- om skolan erbjuder eleverna studie- och yrkesorientering,
- om eleverna har tillgång till nödvändig utrustning och ändamålsenliga lokaler samt
- om utbildningen är avgiftsfri för alla elever med undantag för vissa hjälpmedel eller enstaka inslag som innebär en ringa kostnad.

Bedömning av området Tillgång till utbildning:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
	X		

Motivering: Inspektörernas samlade bedömning av tillgången till utbildning är att den är av mindre god kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att Långseruds skola inte anordnar undervisning i hem- och konsumentkunskap och teknik som möjliggör att eleverna kan nå målen i årskurs 5.

Valmöjligheter

Enligt de nationella styrdokumenterna ska alla barn och ungdomar, oberoende av kön, geografiskt hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, ha lika tillgång till utbildning i det offentliga skolväsendet för barn och ungdom. Utbildningen ska inom varje skolform vara likvärdig, varhelst den anordnas i landet.

För varje ämne finns en kursplan. I kursplanerna anges

- de mål som undervisningen ska sträva mot och
- de mål som eleverna ska ha uppnått efter det femte och det nionde skolåret.

Kursplanerna fastställs av regeringen (2 kap. 6 § grundskoleförordningen).

Genom samtal med skolornas lärare och rektorerna får inspektörerna uppfattningen att skolorna erbjuder eleverna undervisningstid huvudsakligen i enlighet med författningarna, men att Långseruds skola inte anordnar undervisning i hem- och konsument och teknik som möjliggör att eleverna kan nå de nationella målen i årskurs 5.

Inspektörerna bedömer att Långseruds skola ska anordna undervisning i hem- och konsumentkunskap och teknik så att eleverna kan nå de nationella målen i årskurs 5.

3.4 Kvalitetsarbete

Inom detta bedömningsområde har granskats:

- om skolan bedriver ett systematiskt kvalitetsarbete med syftet att nå målen i styrdokumentet samt

14 (15)

- om det systematiska kvalitetsarbetet dokumenteras i en kvalitetsredovisning som innehåller en bedömning av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts och en redogörelse för vilka åtgärder skolan avser att vidta för att öka måluppfyllelsen.

Bedömning av området Kvalitetsarbete:

Ej godtagbar kvalitet	Mindre god kvalitet	God kvalitet	Mycket god kvalitet
X			

Motivering: Inspektörernas samlade bedömning av skolornas kvalitetsarbete är att detta är av ej godtagbar kvalitet. Detta grundar inspektörerna på att skolornas verksamhetsplaner inte uppfyller förordningens krav på en arbetsplan och att skolornas resultatuppföljning saknar en enhetlig struktur samt en analys och bedömning. Skolornas kvalitetsredovisning uppfyller inte lagens krav.

Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt de nationella styrdokumenterna ska skolans verksamhet utvecklas så att den svarar mot uppställda mål. Den dagliga pedagogiska ledningen av skolan och lärarnas professionella ansvar är förutsättningar för att skolan utvecklas kvalitativt. Detta kräver att undervisningsmålen ständigt prövas, resultaten följs upp och utvärderas och att nya metoder prövas och utvecklas. Ett sådant arbete måste ske i ett aktivt samspel mellan skolans personal och elever och i nära kontakt med såväl hemmen som med det omgivande samhället. I arbetsplanen, som ska utarbetas under medverkan av lärare och övrig personal samt företrädare för eleverna och deras vårdnadshavare, ska framgå de åtgärder skolan avser vidta för att uppnå de fastställda målen.

Inspektörerna har tidigare i denna rapport bedömt att skolornas verksamhetsplaner inte uppfyller de krav som förordningen ställer på en arbetsplan. Skolornas resultatuppföljning saknar en enhetlig struktur samt en analys och bedömning.

Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsarbete måste förbättras.

Kvalitetsredovisning

Varje kommun, varje skola som ingår i det offentliga skolväsendet, varje kommunalt bedriven förskola och varje kommunalt bedrivit fritidshem ska årligen upprätta en skriftlig kvalitetsredovisning som ett led i den kontinuerliga uppföljningen och utvärderingen av verksamheten. Kvalitetsredovisningarna ska innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har förverkligats och en redogörelse för vilka åtgärder kommunen respektive skolan, förskolan eller fritidshemmet avser att vidta för ökad måluppfyllelse. I kvalitetsredovisningarna ska verksamhetens förutsättningar, arbetet i verksamheten och utbildningens måluppfyllelse redovisas.

De kvalitetsredovisningar som skolorna upprättar har formen av en beskrivning av vad som har hänt under året och ger ingen utvärdering och analys av skolornas måluppfyllelse.

Inspektörerna bedömer att skolornas kvalitetsredovisningar inte uppfyller de krav som lagen anger.

2008-02-11 Göteborg

Egon Andersson

Anna Wide